

Európska
komisia

EURÓPSKE REFERENČNÉ SIETE

POMOC PACIENTOM SO ZRIEDKAVÝMI ALEBO KOMPLEXNÝMI CHOROBAMI

European
Reference
Networks

Share. Care. Cure.

zdravie

ČO SÚ TO EURÓPSKE REFERENČNÉ SIETE?

Európske referenčné siete (ERN) sú združenia lekárov a výskumníkov s vysokou mierou odbornosti v oblasti zriedkavých či málo rozšírených a komplexných chorôb. Ide o „virtuálne siete“, ktoré slúžia ako priestor pre diskusiu o diagnóze a o čo najlepšej možnej liečbe pre pacientov z celej Európy.

Činnosť 24 európskych referenčných sietí začala v roku 2017 a zahŕňa viac ako 900 vysoko špecializovaných zdravotníckych tímov pôsobiacich vo viac než 300 nemocniciach, ktoré sa nachádzajú v 26 krajinách Európy.

MÔŽU VÁM EURÓPSKE REFERENČNÉ SIETE POMÔŤ?

ERN pomáhajú pacientom so zriedkavými alebo málo rozšírenými komplexnými chorobami. O zriedkavej chorobe hovoríme vtedy, keď ňou trpí menej ako jeden z 2000 ľudí a ide zároveň o závažnú, chronickú a život ohrozujúcu chorobu. V Európskej únii sa vyskytuje 5000 – 8000 zriedkavých chorôb, ktoré ovplyvňujú každodenný život približne 30 miliónov ľudí.

Choroby s nízkou prevalenciou a komplexné choroby nie sú bežnými

poruchami zdravotného stavu a vyznačujú sa kombináciou rôznych faktorov a symptómov. Vyžadujú si multidisciplinárny prístup s viacerými možnými diagnózami, často sú náročné na testovanie a interpretáciu a/alebo pri nich existuje vysoké riziko komplikácií.

V takýchto prípadoch môže ERN poskytnúť expertízu, ktorá často chýba vo vašom regióne alebo krajine.

IIKTORÝMI CHOROBAMI SA ERN V SÚČASNOSTI ZAOBERAJÚ?

Každá z 24 sietí ERN je zameraná na konkrétnu oblasť intervencie, i keď medzi sebou často navzájom spolupracujú.

- **ERN BOND:** choroby kostí
- **ERN CRANIO:** zriedkavé anomálie lebky a tváre a poruchy ORL (ucha, nosa a hrdla)
- **Endo-ERN:** poruchy endokrinného systému
- **ERN EpiCARE:** epilepsie
- **ERKNet:** choroby obličiek
- **ERN-RND:** neurologické choroby
- **ERNICA:** zdedené a vrodené anomálie
- **ERN LUNG:** respiračné choroby
- **ERN Skin:** kožné choroby
- **ERN EURACAN:** onkologické choroby dospelých (solídne nádory)
- **ERN EuroBloodNet:** hematookologické choroby
- **ERN eUROGEN:** choroby močovej a pohlavnej sústavy
- **ERN EURO-NMD:** neuromuskulárne choroby
- **ERN EYE:** choroby oka
- **ERN GENTURIS:** syndrómy geneticky podmienených rizík vzniku nádorov
- **ERN GUARD-HEART:** choroby srdca
- **ERN ITHACA:** vrodené chyby a zriedkavé typy mentálnej retardácie
- **MetabERN:** dedičné metabolické poruchy
- **ERN PaedCan:** onkologické choroby detí
- **ERN RARE-LIVER:** choroby pečene
- **ERN ReCONNET:** choroby spojivového tkaniva a muskuloskeletálne choroby
- **ERN RITA:** imunitná nedostatočnosť a autoinflatómne a autoimunitné choroby
- **ERN TRANSPLANT-CHILD:** poruchy zdravotného stavu a komplikácie spojené s transplantáciami u detí
- **VASCERN:** zriedkavé multisystémové cievne choroby

AKO SA MOŽNO K ERN DOSTAŤ?

Lekár vám v súvislosti s vašou chorobou navrhne primeranú úroveň starostlivosti. Po preskúmaní možností v rámci vášho regiónu či krajiny a následnej analýze vášho konkrétneho prípadu môže váš lekár navrhnúť spoluprácu s príslušnou sieťou ERN.

Ak vám odporúčali využiť európsku referenčnú sieť, váš lekár zostáva vaším jediným kontaktným miestom. Takto majú lekári prístup k poznatkom ERN,

môžu si vymieňať údaje a získavať informácie od odborníkov a spolu s vami ich prediskutovať kedykoľvek počas diagnostiky alebo liečby.

Majte na pamäti, že každá krajina má svoje špecifické pravidlá a ustanovenia, pokiaľ ide o odporúčanie prípadov pacientov iným odborníkom, a najmä ERN.

AKO VÁM EURÓPSKA REFERENČNÁ SIEŤ POMÔŽE PRI LIEČBE?

VIRTUÁLNY PORADNÝ VÝBOR

Ak váš prípad posudzujú v ERN, váš lekár zvolá „poradný výbor“ lekárskeho expertov z rôznych oblastí a krajín. Vymieňajú si informácie o vašom zdravotnom stave vrátane CT vyšetrení, laboratórnych testov, röntgenových snímok a spolu ich analyzujú a diskutujú o nich. Váš lekár tak môže zozbierať informácie od ostatných kolegov a využiť ich na to, aby lepšie stanovil vašu diagnózu alebo určil čo najlepšiu možnú liečbu.

SYSTÉM SPRÁVY KLINICKÝCH ÚDAJOV O PACIENTOCH

Členovia ERN využívajú špecializovanú IT platformu – Clinical Patient Management System (Systém správy klinických údajov o pacientoch, CPMS), ktorá bola špeciálne navrhnutá ako priestor na vymieňanie údajov a diskusií.

Vaše údaje sa zadávajú do systému iba s vašim výslovným písomným súhlasom. V súlade s európskymi právnymi predpismi

o ochrane osobných údajov sú vaše osobné údaje chránené a zabezpečené špecifickými opatreniami. Môžete navyše vydať ďalší súhlas na to, aby boli vaše údaje použité na výskumné účely a/alebo na vytvorenie registrov, ktoré pomôžu pri výskume v danej oblasti. Z vašej strany je na to potrebný osobitný súhlas.

INÁ ČINNOSŤ

Odborníci ERN sa nezaoberajú len individuálnymi prípadmi. Venujú sa aj spoločným výskumným aktivitám, spolupráci na klinických usmerneniach a organizácii školení pre zdravotníckych pracovníkov.

SIETE ERN ZASTUPUJÚ PACIENTOV

Pacienti sú hlavnou súčasťou ERN. Združenia pacientov sú kľúčovými partnermi a zohrali dôležitú úlohu pri tvorbe ERN. Pracujú na lepšej dostupnosti, klinickej excelentnosti a výsledkoch pacientov.

DAVIDOV PRÍBEH

David je štvorročný chlapec, ktorý vážne trpí na epileptické záchvaty.

V snahe lepšie stanoviť diagnózu a liečbu mu jeho lekár odporučil navštíviť odborníka v univerzitnej nemocnici v hlavnom meste.

Testy EEG a MRI mozgu preukázali epilepsiu, avšak expertíza nemocničného tímu je príliš obmedzená na to, aby mohli stanoviť správnu liečbu. Rozhodli sa tento prípad skonzultovať s európskou referenčnou sieťou „EpiCARE“.

So súhlasom Davida a jeho rodiny zadá nemocničný tím Davidov spis do online systému.

Odborníci z Talianska, Francúzska, Španielska, Rumunska, Švédska a Holandska prípad zanalyzujú a prediskutujú viaceré možnosti.

Poradný panel odporučí na základe nedávnych podobných prípadov špecifickú rádiochirurgickú operačnú metódu.

Davida operujú a o niekoľko mesiacov je jeho stav výrazne lepší.

Fiktívny príklad založený na skutočnom prípade pacienta ERN z roku 2018.

<https://ec.europa.eu/avservices/video/player.cfm?sitelang=en&ref=1164244>

VIAC INFORMÁCIÍ:

Všeobecné informácie o ERN:
https://ec.europa.eu/health/ern_sk

Informácie pre pacientov o cezhraničnej zdravotnej starostlivosti:
europa.eu/youreurope/citizens/health/planned-healthcare/get-more-info